

JUGOSLAVENSKA BURZA

INFORMATIVNI LIST ZA TRGOVINU, OBRT I INDUSTRIJU.

Izlazi svaku nedelju. Tekstovni dio za Sloveniju u slovenačkom, za ostale jugoslavenske pokrajine u srpsko-hrvatskom narječju. *****

UREDNIŠTVO I UPRAVA U LJUBLJANI,
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3/1. — TELEFON 174.

Razašilje se izmjenice besplatno po cijeloj Jugoslaviji i inozemstvu. Pretplata za stalne primaoce godišnje K 24.—. Oglasi uz poseban cijeniak.

BROJ 26.

LJUBLJANA, DNE 5. PROSINACA 1920.

GOD. II.

Sadržaj 26. broja: ČLANČICI: Porezi i državne financije u nas i drugdje. — Ratni porez. — Ured za po-
maganje obrta kraljevine SHS u Ljubljani. — NARODNO GOSPODARSTVO. — POLITIČKI
PREGLED. — CIJENE ZADNJE SEDMICE — BURZE. — DRŽAVNE NABAVE. — NOVO OSNOVANA PODUZEĆA. — REKLAMA.
— U ZAMJENU DOŠLE NOVINE.

DRVARSKA FABRIKA

velika i moderno sagradjeva sa moder-
nim strojevima, moderno montirana kod
vrlo prometne željezničke stanice u Sla-
voniji, vezana vlastitom željeznicom sa
tom stanicom, već je dulje vremena u
pogonu, sigurna velika dividenda, ako bi
bio pri ruci pogonski kapital, jest za
prodati poradi pomanjkanja pogonskog
kapitala. Eventualno bi se primili i ka-
pitalisti u kumpaniju. — Upite slati pod
„DRVARSKA INDUSTRIJA broj 61“ na
upravu „JUGOSLAVENŠKE BURZE“.

AKO HOĆETE

opremiti svoje izdelke
s primernim imenom,
obrnite se na naslov:
„ALOMA“ LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG ŠT. 3

PRODA SE zlatnina in srebrnina:

Diamantni uhani v etuiu.
" prstan " "
" kravatna igla z biserom.
Kravatna igla s kamenji (podkev).
Prstan z malim briljantom.
Moške veržice. — Ženska veržica.
Ženska zapestnica. — Ustnik v etuiu.
Ženska broša v etuiu. — Srebrna pi-
salna oprema (damska). — Srebrna
ženska torbica.

Vsi navedeni predmeti so na ogled
v Anon. ekspedici i AL. MATELIČ,
LJUBLJANA, KONGRESNI T. 3/I.

Porezi i državne finan- cije u nas i drugdje.

Stojanovićev finačni proračun nama svima
još je dobro u uspomeni. Po njegovom nacrtu
imala bi država manjak jedva nešto preko 100
milijuna dinara, što u današnjim prilikama u pri-
mjeru sa ostalim državama nije mnogo. Isticamo
ovom prilikom samo italijanski deficit, koji iznosi
za tekući finansi bidže 14 milijarda lira, ili nje-
mački, koji nije manji od 55 milijarda maraka itd.
Sbog naših prilika Stojanovićev skorom idealni
nacrt neće uspjeti, manjak se cijeni bar na pol
milijarde dinara, pa i to će se postići tek novim
porezima, taksama i monopolima. Poslovni porez,
kojega je ministar financija htio da uvede i pre-
ma kojem morao bi pored velikih poduzeća i
svaki mali trgovac i obrtnik za svaki trgovski po-
sao platiti 1% od vrijednosti prodane odn. izrad-
jene robe, pao je u vodu. Na njegovo mjesto stu-
pila je povisita carina, a osim toga moraju indu-
strijska poduzeća platiti 1% od vrijednosti pro-
dane robe. Povećane su takse, uvedena je troša-
rina i baštinski porez iznosi u nekojim slučaje-
vima ništa manje nego 44%. Prije provedbe za-
mjene krušne novčanice za dinarsku u relaciji
1:4 mnogo se je govorilo o porezu na imovinu,
koja je prirasla ratom, odnosno na vojne dobitke,
kao i o predaji imovine. Ove su glasine gotovo
sasma prestale. dok su u ostalim državama per
postale aktualne. Tako javlja „Frankfurter Zei-
tung“ o švajcarskom saveznom riješenju u po-
gledu vanrednog ratnog poreza, kojega je švaj-
carski narod usvojio u referendumu 4. maja 1919
sa 307.000 glasova. Spomenuli smo ovo usvoje-
nje vanrednog ratnog poreza u Švajcarskoj radi
toga, pošto mogao bi način uvedbe zanimati i na-
šu državu onda, kad će jaka vlada biti u svrhu
sanacije našeg narodnog gospodarstva, a naročito
državnih financija primorana da učini nešto slič-
noga. Švajcarski narod, u punoj svijesti svoje
gradjanske dužnosti, glasovao je za vanredni po-
rez u svrhu pokrića ratom nastalih mobilizacij-
skih troškova, koliko nijesu pokrili ratnim porez-
om od g. 1916. i porezom na ratne dobitke (1915
do 1920). Novi ratni porez će se platiti u četiri
godišnjim obrocima. Prva perioda počne 1. janu-
ara 1921, druga 1. januara 1925.

Prirodna lica plaćaju privredni porez i porez
na imovinu. Sistem općeg privrednog poreza nije
mogao prođeti. Porez na imovinu iznosi 1 do 25
franaka na 1000 franaka. Najvišja podstavka vri-
jedi za imovinu od 2,300.000 franaka i više. Juri-
dična lica, kao što su dioničarska i komanditna dio-
ničarska društva, plaćaju porez od uplaćano-
ili neuplaćanog akcijskog kapitala i od rezerva.
Visina poreza ovisi o razmjeru čistog dobitka i
uplaćanog akcionog kapitala plus rezerve. Mjero-
davan je prosječni čisti dobitak zadnjih četiri go-
dina. Porez iznosi 1 do 100 fr. od 1000 franaka
uplaćane dioničarske glavnice plus rezerve.

Inozemska prirodna lica dužna su platiti ratni
porez, ako borave u Švajcarskoj i vrše tamo je-
dan posao, ili borave bez posla u Švajcarskoj naj-
manje 6 mjeseci, ako pridobiju jednu posjed, ako
su vlasnici u Švajcarskoj nalazećih poduzeća itd.

OBRTNA BANKA

Preskrbuje nakup in prodajo vsakovrstnih
vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vnov-
čuje kupone in izrebane vrednostne papirje.
— Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu-in
inozemski bančni tržiča. — Daje predume
(posojila) na vrednostne papirje. — Eskomptuje
in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge
na tekoči račun ali pa na čekovni promet. —
Hrani in oskrbuje vrednostne papirje, reviduje
številk. — Dovoľuje vsakovrstne kredite. —
FINANCIRANJE OBRTNIH PODJETIJ.

Ljubljana, Kongresni trg 4 : Tel. 508

Delavnica za glas-
bene instrumente

Brata Baumgartner,
Celje, Gosposka ulica 38

Edina izdelovalnica
glasbeih instrumen-
tov v Jugoslaviji.

Iščemo
knjigovodjo

(bilančnika) za večerne
ure. Pri ponudbah je
navesti honorar. Pod
„Tako“ uprava lista.

Ljubljanska kartonažna tovarna in papirna Industrija

I. Bonač sin, Ljubljana

dobavlja vse vrste kartonaže,
vreče in druge papirne izdelke
za trgovino in industrijo. - Le-
penka, ovojni in pisalni papir
;; v veliki množini. ;;

TRGOVCI! URADI!

JUGOSLOVANSKI POSLOVNI KOLEDAR

z beležnimi oddelki za leto 1921, tiskan
na zelo dobrem papirju, je izšel ter se
razpošilja po pošti proti predplačilu 22 K.
UPRAVA V LJUBLJANI.

**Proda se veća množina (2000 kg)
lepe, očišćene VUNE**

od banatskih ovaca. - Interesenti
neka se obrate upravi ovog lista.

Zahtevajte cenik

vseh vrst ur!

V štirih jezikih razpošilja

Kopp & Schleucker, Schwenningen (Württemberg).

Najfinejša francoska
GELATINA

EPONIT IN
VINOMETRI
NA PRODAJ.

Naslov v upravi.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, ustanovljena od
mestne občine Zagreb leta 1884.

sprejema v elementarnem in življenjskem oddelku
vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi po-
goji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pisma in
ustna pojasnila

Podružnica v Ljubljani, Stari trg številka 11.
Sprejemajo sposobne potnike in zastopnike, ka-
terim se nudi prilika velikega zaslužka.

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pi-
sanje (risbe, note) putem neiz-
rabljive, dakle nikada nado-
mjestka potrebne stakl. plošče

Zahtevajte cjenik i uzorke
raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevinu SHS

THE REX & CO. -- LJUBLJANA

GRADIŠČE ŠTEV. 10

Švajcarski ratni porez, prilagodjen našim pri-
likama, mogao bi dobro služiti i našim državnici-
ma, kada će riješavati porez na ratne dobitke i
predaju imovine.

Ratni porez.

Dodatno k našem članciću „Porez i državne
financije u nas i drugdje“ javljamo vijest trgov-
sko-obrtne komore u Osijeku o plaćanju ratnog
poreza u Jugoslaviji. Plaćanje poreza na ratni do-
bitak za g. 1914., 1915., 1916. i 1917. ima se svr-
šiti u smislu djelomice već dostavljenih naloga za
plaćanje bezprizivno i u roku od 8 dana. Inter-
vencijom izaslanstva grada Broda i ostalih gra-
dova pod vodstvom podpredsjednika trgovskog
odjeljenja komore u Osijeku g. Dragutina Eis-
nera odredio je generalni direktor izravnih poreza
telegrafično svim direkcijama financija, da se ima
vršiti plaćanje na temelju člana 60 zakona o po-
rezu na ratne dobitke i koji glasi slijedeće: Po-
rez na ratne dobitke valja platiti u tri obroka,
od kojih prvi u iznosu od 50% mora se platiti
u roku od 30 dana nakon dostavljenja naloga za
plaćanje, drugi obrok u iznosu od 24% tokom na-
daljnjih dva mjeseca, a ostatak u istom razdoblju.
Svima onima, koji mogu doprinijeti vjerodostojne
dokaze, da ne mogu platiti porez do zakonskog ro-
ka, može delegat ministarstva financija dozvoliti
povoljniji način plaćanja, tako da je zadnji obrok
plaćan najkasnije tokom 8 mjeseci od dana, kada
je bio izručen nalog za plaćanje poreza. Ako se
ustanovi, da obvezanik ne može platiti dužnog
iznosa poreza na ratni dobitak, odnosno ako se
ustanovi u eksekutivnom postupku, da bi plaćanje
ovog poreza uništio ekzistenciju obvezanika, mo-
že ministar financija ratni porez na molbu porezu
podložene osobe smanjiti.

**Ured za pomaganje
obrta kraljevine SHS
u Ljubljani.**

U „Obrtnom Vestniku“ saopćio je spomenuti
ured dopis, iz kojeg iznosimo slijedeće: Bivši „Za-
vod za pomaganje obrta u Kranjskoj“ bio je na-
redbom cijelokupne narodne vlade SHS u Ljub-
ljani z dne 20. januara 1919 preosnovan u „Ured
za pomaganje obrta kraljevine SHS u Ljubljani“,
što napram bivšem „Zavodu“ znači korak na-
pred. Ured bio je dodijeljen povjereništvu javnih
posala u Ljubljani, a sada pripada ministarstvu
trgovine i industrije, odjeljenju u Ljubljani.

Unutarnja uredba, svrha i djelovanje ureda
razvidno je iz njegovog statuta, objavljenoga u
„Uradnom listu“ br. 43 od 28. januara 1919. § 1 i
2 ovoga statuta, koji govore o svrsi ureda, unijeti
ćemo važnosti radi ponovno u obrtnički koledar,
koji će uskoro izlaziti.

Svrha ureda je, nastojati, da kulturno podigne
samostalni obrtni stalež. Ima da vodi brigu za po-
sebne gospodarske potrebe malog i domaćeg
obrta, neisključujući veleobrta, kao i da nastoja
udovoljiti svojoj zadaći bilo vlastitim priredbama,
bilo time, da prisajedinjuje državno obrtne po-
maganje jednakim djelovanjem pokrajinskih čini-
telja.

Djelovanje ureda ima da se rasteže naročito
na slijedeće polje:

1. Ima da djeluje za poboljšanje uvjeta pro-
izvodnje i načina obrtne radnje te širi trgovsko
pravilno obratovanje.

2. Ured mora da se pobrine za bolje raspa-
čanje i bolju kakvoću obrtnih proizvoda te da
pobudja kod mušterija smisao za vrijednost so-
lidne obrtne robe.

3. Ured ima da teži za time, da se svuda,
kuda snaga pojedinaca nije dostatna, upozna važ-
nost gospodarskog udruživanja, da djeluje na
osnivanje gospodarskih organizacija i da po mo-
gućnosti sudjeluje u njihovom razvoju.

4. Zatim ured ima da širi upoznanje, kako je
potrebna stručna izobrazba, da djeluje na to, da
se što najbolje upotrebljuju postojeće naprave za
pčetnu i nadaljnu stručnu izobrazbu obrtnog
podmladka, kao i već izučenih rukodjelaca, pa
da i pomaže majstorskoj nauci šegrta.

Da ured ovu svrhu postigne, može upotreb-
ljivati sva pripravna sredstva. Uvažati imaju se
naročito slijedeće naprave:

1. Ured uzdržuje stalnu pisarnu, koja dava
stručne savjete o svim zadaćama ureda; a ured

Neodvisni slovenski dnevnik
„JUGOSLAVIJA“

je najbolj razširjen ter vedno

:: najbolje informiran. ::

Naročnina mesečno K 20.—.

Uprava Ljubljana, Marijin trg.

Friziranje vsaki dan od 3-7. ure.

:: dam in :: **OLGA SMERKOL**

časno

LJUBLJANA,

manicura Nunska ulica 19/II.

Kupim malo posestvo s hišo kje na
Dolenj. ali Sp. Štajerskem, v kateri
bi se nahajala trgovina ali gostilna s 5-10 oralov
zemljišča. Ponudbe z navedbo cene na **Fr. Primec**
ml., Tominje 3 p. Ilirska Bistrica Julijska Benečija.

100 000 m
svinjskih
črev

iz lastne čistilnice
odda

Ivan Zaff
v Podbrežju pri
Mariboru.

**Kupita se dve
: registrirani:**

blagajni

Ponudbe pod
„Blagajna 1921“
na Anončno
ekspedicijo
AL. MATELIC
LJUBLJANA,
Kongresni t. 3.

UMETN. PLAKATE,
REKLAMNE RIBE,
OSNUTKE, VARSTV-
ZNAMKE, IMENA, DI-
PLOME, MODERNO-
OVOJNINO, ETIKETE,
KLIŠEJE, OSKRBI

„ALOMA“
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3.

sam dava savjete pojedinim ili udruženim rukodjelcima i interesentima te skrbi za priredjanie pojedinih predavanja, vrsta predavanja ili kurza, koliko ovo nije zadaća drugih činitelja.

2. Ured uzdržuje knjižnicu, zbirke stručnih novina i čitaonicu te pobudja interesente, da marljivo upotrebljavaju ove naprave.

3. Ured priredjuje, i to stalno ili samo za određeno vrijeme izložbe novodobnih djelatnih pripomoćaka, sirovina ili proizvoda te ujedno raspazuje novodobne načine proizvodjanja.

4. Djeluje naučno ili posredujuć kod nakupa sirovina i djelatnih pripomoćaka i kod prodaje proizvoda bilo pojedinim bilo udruženim obrtnika.

5. Konačno dava ured narodnoj vladi savjete i nacerte u svim obrtnim pitanjima.

Ured napredak u njegovoj struci ili kalkulacij-priredjuje ured. Tečajji su ili stručni da pokažu obrtniku napredak u njegovoj struci ili kalkulacijski i knjigovodski, u kojima si obrtnik može pridobiti trgovske spretnosti. Jedni su i drugi ekstenčne važnosti za naše obrtnike, osobito sada u našoj slobodnoj državi, gdje je slovenskom djelu naše kraljevine dana možnost, da se industrializira.

U ovo doba industrializacije, koja nastupa brzim koracima, mora da bude slovenski obrtnik na visu svoje izobrazbe, da uzdrži konkurenčni boj, odnosno da bi bio sposoban eventualno da sam uređje k industrializaciji svog obrta.

Ured vrlo dobro bio je svjestan ovog položaja slovenskog obrtništva, odmah iza prevrata te je u nebrojnim slučajevima posredovao kod gospodarske komisije zemaljske vlade za stvarnu demobilizaciju u Ljubljani kod dobava stroja za obrtnike. Komisija išla je uredu u svim slučajevima van ednom naklonošću u susret.

Napredak znači, da je ured iznoslovao kod centralne vlade u Beogradu, da se je za g. 1920 i 1921 dozvolio kredit za stalno namještenje stručnih putujućih učitelja za kfojaški, postolarski i keramički obrt. Keramički obrt osobito nudjati će učitelju vrlo zahvalno polje.

Osobitu pažnju svraća ured osnivanju obrtno-produktivnih zadruga, koje su najviše kadre uzdrževati konkurenciju industriji. Polučio je lijepe uspjehe sa „Bačvarskom zadrugom u Češnjici“, sa „Obrtnom zadrugom eksera i željeza u Kroni“ i u Mengšu. Zadruga je put, kojem se može spasiti domaći obrt.

Tačnije opisano je djelovanje ureda u knjizi „Obrtno pravo i delavsko zavarovanje“, koju je napisao stručnjak u obrtnim stvarima g. dr. Bogumil Seneković.

NARODNO ZSSZ GOSPODARSTVO

DOMAĆA TRGOVINA.

Seljaci iz Srema i Slavonije počeli su na veliko kupovati od veleposjeda blago, koje odmah dalje prodaju trgovcima za izvoz. Poslovi često kreću se oko 200.000 kruna. Da seljaci održe bolje blago za svoj dom, nitko ništa ne bi imao protiv toga, ali seljaci prodavaju bolje blago u inozemstvu, a loše ostaje za dom.

Ograničenje trgovine šećernom repom. Prema odredbi ministarstva ishrane svi, koji produciraju šećernu repu, moraju prodati svu privredu šećernim tvornicama uz uvjete, koje je donijelo ministarstvo.

Trgovina papirnom robom. Centralni savez češkoslovačkih industrijalaca traži u Zagrebu primjeran svijetao lokal za izložbu božićnih papirnih predmeta.

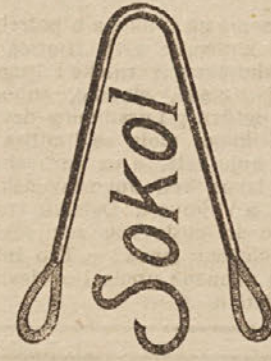
Američki konzul u Zagrebu ne može da dobi lokal za svoj ured, pa se uslijed toga misli napustiti konzulamo poslovanje.

INDUSTRIJSKE VIJESTI.

Lijep napredak pokazala je Osiječka tvornica šećera ove godine. Osiječka tvornica šećera svršila je svoju ovogodišnju šećernu kampanju. Ukupno producirala je 300 vagona kristalnog šećera prema 90 vagonima prošle godine. Produkcija šećera ove tvornice podigla se je dakle za 200%, a još uvijek je postigla samo trećinu produkcije iz mirno doba. Ako računamo, da je 300 vagona šećera 10% od izradjene šećerne repe, znači to, da je preradila tvornica 3000 vagona šećerne repe, dočim je g. 1914. preradila 9500 vagona šećerne repe.

Fuzija u industriji za povesmo. U trgovskom registru proveden je upis nove tvrtke: Sjedinjene

Niže cijene, dok traje sadanja zaliba!

Nudjam
ukusno izradjene
naknadne
dijelove za
poramenice

vrlo rastezljive marke SOKOL, bolje od gumijskih! - Cijena po komadu njem. M -45, -50, -55, -60; nadalje nudjam moje podvezače marke „TVAJNE“, ukusno izradjene, od najbolje glasovirske žice, koji potpuno nadoknaduju gumijske (mnogobrojne zahvale!); cijena po paru 10 mm široke pocinjene M 1-40, pomjedene M 1-50, posrebrene M 2-10, pocinjene M 1-70. Uzorke samo uz unapred poslani novac pridodavši M 1- za poštarinu.

Traže se prodavači i zastupnici!
Plativo kroz „Dresdener Handelsbank“ Dresden III kroz Postscheckkonto Berlin N. W. 7 k. 83542.

Ivan Babič, Berlin 0.34.

Memeler Strasse 76/I. v.

LJEKOVITI DVOPEK

Bolesnima na želucu i crijevima, ženama u porodu, rekonvalescentima
lječnicki preporučeno.

Vrlo hranljivo! :: Lahko prebavljivo!

V. BIZJAK i drug
tvornica dvopeka, engl. biskvita, kexsa, hostije.

Lječilište Rogačka Slatina.

EN GROSS. EXPORT EN DETAIL.

Tovarna

Jos. Reich,

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno blago. — Kemično čisti obleke. — Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice: Maribor, Novomesto, Kočevje. Gosposka ulica šte. 38, Glavni trg šte. 39.

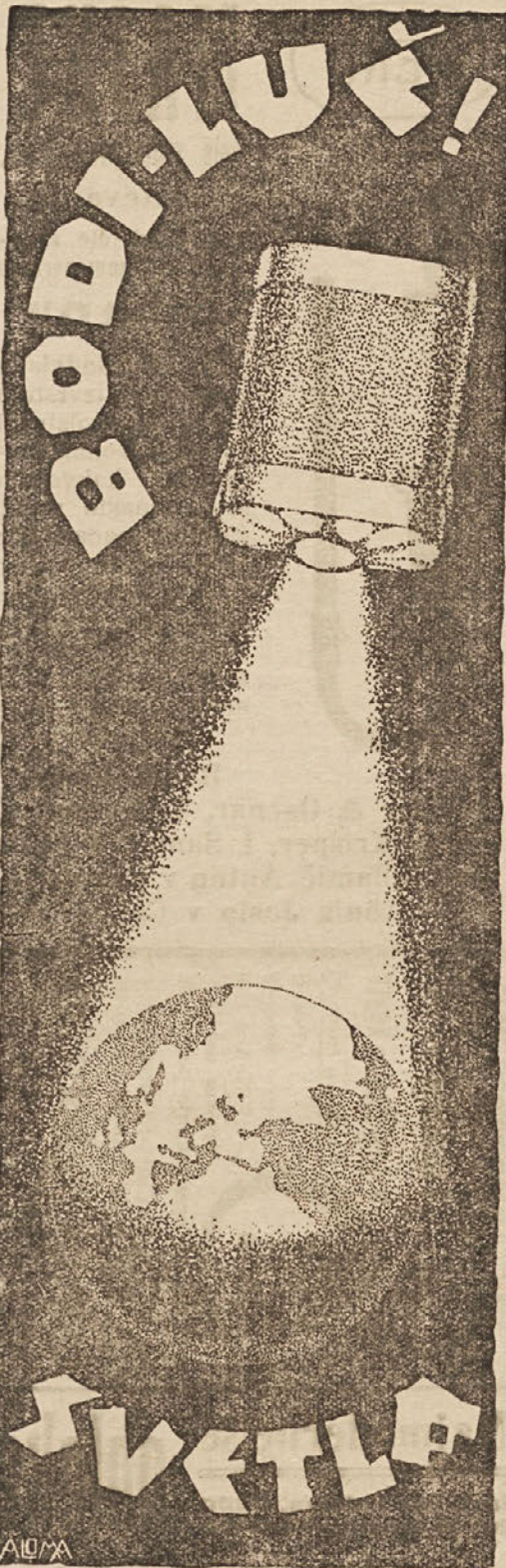
Svakovrsne

šešire iz slame
i vune

slamnate torbice (takozvane cekare), slamnate otirače za cipele, sve različne slamnate proizvode preporuča gg. trgovcima i cijenjenom pučanstvu za obilnu naručbu

FRANJO CERAR,

tvornica slamnatih i vunenih šešira u Stobu, pošta Domžale kod Ljubljane.

baterije, žarnice, elektro-
tehnični predmeti.

Janko Pogačar

Lovro Effenberger & Co.

Ljubljana

Zagreb

Mestni trg 25.

Frankopanska ulica 2.

Veletrgovina kolonijalne
i specerijske robe

Simon Seligman

Zagreb :: Vlaška ulica 57

preporuča svakovrsno robo
po jeftinijoj cijeni.

Komercijalna agentura M. Živković :: Vukovar,
Gundulićeva ulica br. 18

ima vazda za prodaju samo na veliko, a u potrebi nabavlja brzo i svaku količinu: svih žitarica i zemaljskih plodina, svakovrsne tvorničke i druge robe, utovljenih svinja, masti, slanina, suhog mesa, vna, šljivovice, ogrevnog i gradjenog drva itd. Stalni i ozbiljni kupci mole se limitirati cij ne i količine robe, koju žele, a uz narudžbu po ožiti odgovarajući iznos kod Jugoslavenske banke d. d. podružnice u Vukovaru. Ostatak kod preuzimanja robe. Ako do poslovnog zaključka ne dodje, vraća se položeni iznos. — Tko želi brzojavne, ekspresom i pismene upute i objvjesti, ima poslati K 20.—.

Prodajam: 12 novih različnih vozov,
2 moderna mesarska,
1 za gasilno društvo s 16
sedeži in popolnim orodjem.

LUDVIK MALGAJ, kovač :: :: Gomiljsko pri Celju.

NAZNANILO. Cenj. odie-
malcem tr-
govcem vljudno naznanjam, da sem
zopet dobil večjo pošiljate v
sukanca, bombaža, aide-
svile za prešivanje (šte-
panje) ter rokavice
PO NIZKIH CENAH.

Se priporočam

Oroslav Čertalič - Ljubljana - Sv. Petra cesta 23.

Domača tvrdka. Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica 9.

Najnovjši kroji. Točna postrežba.

Velika izbira izgo-
tovljene
obleke
vseh vrst za go-
spode, dame in
otroke. Zaloga vsa-
kovrstnega
blaga
za moške obleke,
pršnike in suk-
nje, d-lje
vata
za krojače v kosih
in na metre.

THE REX Co.

Ljubljana

Gradišče štev. 10

Gradišče štev. 10.

Špecialna trgovina s pisalnimi stroji in vsemi pisarniškimi potrebščinami. Lastna moderno urejena delavnica pod strokovnim vodstvom.

FIRNIS

pravi laneni nudi

Ljubljana SEVER & KOMP. Ljubljana

tvornice konoplja i užarske robe Balković i Bacs Bodrog d. d. u Zagrebu, Društvo ima temeljnu glavnicu od 9 milijuna kruna.

Nova tvornica u Virovitici, Josip Cimerman namjerava u Virovitici osnovati tvornicu za proizvodnju pokućstva, prozora, vrata, kreveta, galanterijske i ostale robe.

IZVOZNA I UVOZNA TRGOVINA.

Iz Istre i Dalmacije izvozile su se prošle godine prema iskazu italijanske statistike slijedeće množine robe: Iz Istre 1832 tona ugljena, 15.287 tona cinka i 87.400 tona lignita, a iz okupirane Dalmacije 66.012 tona ugljena, Za ostalu robu podaci nijesu poznati.

Izvoz blaga iz Jugoslavije. Da se omogući organizirani izvoz blaga iz naše države i Balkana uopće, osnovala se je u Pragu veća banka pod imenom: Mesarsko-klobasna banka. Organizacijskom odboru bilo je prijavljeno mnogo interesenata iz naše države, a za poduzeće interesiraju se i američki eksporteri mesnih proizvoda.

Mađari za Trst. Mađarski industrijalci većinom su se izjavili, da je najprimjerna luka za uvoz u mađarsku republiku Trst. Neki izjavili su se za Genovu, a samo malo njih ogrijalo se za Rijeku.

POLJODJELSTVO.

Kako uspeva kanadska pšenica u Srbiji. Ministarstvo poljoprivrede i voda nabavilo je i izdalo seljacima u nekim djelovima Srbije takozvanu kanadsku pšenicu. U Moravskoj dolini postignut je slijedeći rezultat: Oni, koji su posijali na jesen, imali su lošu ljetinu. Malo je izlala i domaća pšenica. Proletna pšenica dala je dvado trinita veću količinu. I kruh iz ove pšenice je više sladak. Kanadskoj pšenici zrno teško ispada, treba raditi strojem.

Naseljivanje južnih krajeva Srbije. Naredba o naseljivanju južnih krajeva Srbije stupila je 20. novembra na snagu. Za izvedbu ove naredbe je ministru za agrarnu reformu odobren kredit 20 milijuna dinara.

Loša ljetina pirinča u Bačkoj. Ove godine u Bačkoj prihradilo se je samo osam met. stota pirinča na jutro. Ova se grana našeg poljedjelstva isplati tek dvostrukom produkcijom.

Reklama. „Deutsche Export-Revue“ donosila je prije nekoliko godina cijelu vrstu člančića o organizaciji eksporta i veli značajno o američkoj reklamni slijedeće: Svuda na svijetu, gdje se može nešto učiniti, gdje se otvore vrata konjunkturi, pojavljaju se predstavnici američke industrije, predijavaju poznatu, ogromnu reklamu i ustanove, na koji način bi bilo moguće probuditi potrebu i unit za američki fabrikat. Bi li bilo moguće, američke cijele u onako ogromnim množinama prodati po cijelom svijetu, da se nijesu američki fabrikati zadovoljili posredujućom trgovinom eksportera? U svim velikim gradovima Evrope otvorili su svoje prodavaonice: američke trgovine cipele kažu, kako valja raditi.

Jesmo li mi već razmišljali, na koji način da pokušamo uvesti cijelu vrstu svojih produkata bar u našoj državi? Ne! Našim trgovcima i industrijcima mnogoputa je žao za novac, kojega izdadu za reklamu, kako vele: uzalud. Medjutim ne uvažuju, da stalno inseriranje, stalna ponuda robe, stalno pobudjanje potrebe inseriranog produkta konačno mora doneti lijep zaslužak. Samo jedan primjer: U svakom listu, dnevniku na istom mjestu nalazeća se notica: „Dobar dan, nestane boli, ako upotrebite Fellerov Elsalfuid i Elsapilule“ sigurno poznata je svima. Iz brojnog te dugo vremena već se ponavljajućeg inseriranja zaključujemo, da se g. Felleru sve ovo dobro isplati.

FINANCIJE.

Statistika čekovnog prometa. Mjeseca oktobra bilo je kod čekovnog ureda u Ljubljani 92.193 uplata sa 300.000.000 kruna. Kod čekovnih ureda u Ljubljani, Sarajevu, Zagrebu iznosi ukupni broj manipulacija preko 185.000 sa kapitalom preko jedne milijarde kruna. Mjeseca oktobra bio je promet za 133 milijuna jači od onoga mjeseca septembra. Kod čekovnog ureda u Ljubljani bilo je otvorenih do konca oktobra 2252 računa, a u Zagrebu prijavilo se samo 491. U Zagrebu dosada ni državne ni pokrajinske oblasti nijesu se posluživale čekovnim prometom.

Dividenda Narodne banke SHS. Prema riješenju glavne skupštine Narodne banke SHS, o kojoj dali smo opširniji izvještaj u zadnjom broju „Jugoslavenske burze“, počelo je 22. t. m. isplaćivanje dividende, koja iznosi 74.40 dinara na

VARSTVENA ZNAMKA.

POSTAVNO VAROVANA.

MAJKE

koje volite svoju djecu,
zahtevajte

samo pred nete za si-
sanje zaštitnom markom

„PERO“.

Ova marka nadvlada zbog svojih izvrstnih elastičnih svojstva i žilavosti svojom vanrednom kakvoćom sve gumaste vrste, što su dosada došle na trg.

Garniture za sisanje, kompletne boce za sisanje, odojčeta, sisalice za boce i ušća marke „PERO“ prodavaju:

Baloh Janko,

Demšar & Osenar, I. Korenčan,
Anton Krisper, I. Samec v Ljub-
lani, Adamič Anton v Kranju in
König Josip v Celju.

Ustanovljeno 1903.

tampilje

iz kavečuka in kovin

Katalog franko

Pečati

Šablone

Kljišaji za tisk

Vzvodne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Datum-stampilje

lastnega izdelka

ANTON ČERNE

graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Najmodernejše

obleke

lastnega izdelka, oooo
tu- in inozemsko oooo

manufakturno in modno blago

razpošilja Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK ... LJUBLJANA

Dvorni trg. -- Pod Narodno kavarno.

„OST-EXPORT“

Organ für den ::: List za izmenjavo
Waren-Austausch blaga med srednjo
zwischen Mittel- in vzhodno Ev-
und Ost-Europa ropo :: :: ::

Razširjen po Finski, Poljski, Čehoslo-
vaški, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji,
izhaja v Berlinu.

Zastopstvo: Anončna ekspedicija AL. MATELIČ, Ljubljana,
kongresni trg 3.

svaku akciju. Dividendu isplati uz predloženje kupona banka u Beogradu kao i njezine podružnice, a kuda ovih nema, svi novčani zavodi, koji su u vezi sa bankom.

Osnovanje gradske štedionice u Subotici. Po uzorku ostalih gradskih štedionica snuje se u Subotici Gradska štedionica, putem koje grad će obavljati pored ostalih svoje novčane transakcije kod nabava za gradsku aprovizaciju.

Prva hrvatska štedionica otvara svoje podružnice u Ljubljani, Celju i Mariboru.

PROMET.

Zastajanje saobraćaja na južnoj željeznici.

Javili smo, da je vlada zbog prekomjernog zastajanja saobraćaja na južnoj željeznici poslala komisiju u Ljubljani i Maribor. Komisija riješila je svoju zadaću, a ravnateljstvo južne željeznice objavilo je prepis komisijnog protokola, koji navadja kao glavne uzroke zastajanja u Ljubljani slijedeće: 1. Nedostatak carinskih magacina i nedostatan prostor za carinske ureda, 2. Nedostatan broj carinskih revizora, Obratno ravnateljstvo mora najkasnije do 1. februara 1921 izgraditi jedan magacin, u kojem bi se moglo smjestiti najmanje 200 vagona robe i jedan lokal za namještenje svih carinskih ureda, Ljubljanska carinarnica u najkraće vrijeme treba još 7 revizora i 10 carinskih namještenika, 3. Gotovo sve carinarnice iz unutarnje zemlje, iz Hrvatske, Srema, Bačke ne šalju robu za izvoz niti sa izvoznim ni pratinim listom, već samo sa tovarnim listom. Radi toga čekaju vagoni u Ljubljani i više od deset dana, dok stižu potrebni dokumenti.

U Mariboru je saobraćajnih i carinarskih poteškoća osim gore pomenutih nedostataka kriva još i premalena postaja mariborska. Treba u najkraće vrijeme da se omogući carinski postupak na vanjski mariborski stanic. Težno i ovako razbremeniti mariborsku postaju.

Osim spomenutih uzroka ima još i drugih. U prvom redu valja istaknuti takozvanu reekspediciju uvozne, izvozne i lokalne robe. Ove reekspedicije izazivaju polovicu svih poteškoća u željezničkom saobraćaju. Komisija je ustanovila da je cijeli današnji način carinjenja robe nepriljezan za velik i brz željeznički saobraćaj.

Da se bar djelomično odponaže zastajanje saobraćaja predložila je komisija generalnom ravnateljstvu carina fakultativno uslovno carinjenje za čitavu robu. Ne čitava, nego samo izvlesna roba u izvjesnim slučajevima će se progledati, vagati itd. Ekspressna roba, kojom se je dosle u mnogim slučajevima postupalo kao sa putničkom prtljagom, smeta carinsku manipulaciju. Radi toga zaključeno je predložiti generalnom ravnateljstvu carina, da izposluje u ministarstvu saobraćaja, da odsele može ova roba ići samo prema proislima člana: 40 saobraćajne uredbe, t. j. da mora ova roba imati ekspresnu povratnicu iz koje se može razvidjeti tako ime otpremnika kao i omoga koji ima da robu prima. "Postaja restante" za ovakvu robu privremeno ukida se.

CARINA, POREZI I MONOPOLI.

Novčani zavodi u Sloveniji uložili su na ministarstvo financija protest radi načina izvedbe invalidskog poreza na kamate primjetnom, da je propisani način nezvediv. Tako n. pr. morala bi Ljubljanska gradska štedionica, koja ima preko 45 hiljada ulagača, svršiti 185.000 kruna obračuna, za što bi trebala tri mjeseca te bi ovo angažirano osoblje stalo triputa više nego porez sam. Slovenski novčani zavodi radi toga ukunno sa hrvatskim i srpskim priključuju se protestu te traže jednostavniji način pobiranja invalidskog poreza. Ministar financija je nahme na osnovu člana 89 fin. zakona za g. 1920/21 izdao pravilnik za podjelu i plaćanje ovog poreza. Plaćanje invalidskog poreza opća je dužnost svih poreznih obvezanika u kraljevini. Porezu su podvržena sva fizična i pravna lica, koja imaju dužnost platiti izravne poreze. Ovom su porezu podvrženi i inostranci. Privremeno oslobodjenje poreznog obvezanika od plaćanja pojedinih vrsta izravnog poreza ne tiče se njegove obvezanosti, da plati invalidski porez. Podlog za podijeljenje invalidskog poreza je sveta svih u srezu jednog poreznog ureda za svaku lukuću godinu propisanih izravnih poreza i državnih dodataka. Ovi su porezi u Sloveniji i Dalmaciji: zemljiški porez, razredarina, opća i posebna taksa, porez od renta, tantijema i. t. d.

MALE GOSPODARKE VIJESTI.

Opet čini nama poteškoće **Njemačka Avstrija** u trgovini sa Češkoslovačkom. Tako je sada bečko ravnateljstvo južne željeznice onemogućilo

direktne teretne vlake, koji su vozili jedanput u sedmičju u oba pravcima, veleći, da su uzbut veliki transporti živeža iz Trsta za Avstriju, što međutim nije istina. Ako se Njemačka Avstrija ne drži ugovora, bilo bi umjestno, da Češkoslovačka vraća milo za drago i obustavi dovoz ugljena kojega dobiva Avstrija iz Češkoslovačke uz inozemske cijene.

„Jugoslavenska šuma“, stručni tjednik u Jugoslaviji za svestransko razmatranje šumskih pitanja u državi i za najtačniju informaciju tu i inozemstva, počeo je izlaziti u Zagrebu.

Zadružna organizacija čeških mlinara. Dne 16. novembra održana je osnovna skupština organizacije „Nakunni, prodejni a vyradni društvo mlinařa v Praze.“ Društvo znači popunjenje mlinarske organizacije, u kojem će biti udruženi svi mlinovi u Češkoj, Moravskoj, Slovačkoj i u Sloziji. Društvo će dovažati žita iz inozemstva za potrebe državnih zavoda i ostalih korporacija u velikom obsegu. Dalje će društvo skrbeti za ukupni nakup za svoje članove, a kasnije namjerava se baviti i produkcijom i prodajom mlinskih proizvoda. Pisarna nalazi se u prostorima Sređnjeg društva mlinara u Pragu II, Plodinova burza.

Nova banka novčanica u Austriji. U austrijskoj javnosti mnogo se je govorilo, da bi bilo za podizanje austrijske valute dobro, osnovati jedinstvenu banku sa stranim kapitalom i na taj način poravnati vrijednost austrijske valute. Guverner austrijske banke dr. Spitzmüller nastupio je u najnovijem broju lista „Die Börse“ odlučno protiv toga i veli, da austrijsku valutu nije moguće opraviti tako dugo, dok se ne učini red u austrijskim državnim financama. Osnovati banke, koje bi austrijsko financo ždrijelo po redu progutalo, ne znači poboljšanje austrijske valute.

Trgovinski interes izmedju Švajcarske i Kraljevine SHS. „Telegraf Union“ piše: Kao uvozna i izvozna industrijska zemlja Švajcarska ima opravdana interesa, da traži nova tržišta za svoje proizvode i nove izvore sirovina. Pošto je svojim prirodnim bogatstvom naročito favorizirana Kraljevina SHS i ima potpuno slobodno privredno polje, u svima privrednim krugovima Švajcarske opažaju se svuda težnje, da se sa novom kraljevinom zasnaju tesnije ekonomske veze. Jugoslavija može svojom nadprodukcijom u mesu, plodovima i žitu postati vrlo važan produkcijski centar za evropsku potrošnju evropskih životnih namirnica. Čim u njoj otkočne racionalno privredivanje, Drvarska industrija uzela je još prije rata znatan polet; veliki šumski kompleksi stoje još netaknuti eksploatacijom. Vallanost slovenačkih hrastova za brodogradnju je daleko poznata. Naročitu vrijednost imaju ogromna mineralna blata, koja počinjavu u zemlji. Rudarstvo i livničarstvo nalaze se još u prvom stadiju razvika. Svi čimbenici za jedan sjajni industrijski razvitak postoje u obilju kao: uglji bakar, olovo, cink, zlato, srebro, petroleum, prvoklasno gvozdje i mariborova ruda. Doduše ne može se očekivati, da će se tako brzo moći uspostaviti živahan trgovinski saobraćaj sa novom privrednom oblašću. Uz to je i švajcarski franak u Jugoslaviji vrlo skup. Dugoročni krediti sa švajcarske strane dobro bi došli uzajamnom saobraćaju, ali veliki izpledi na velike uspehe nisu osnovani, pošto se Švajcarska ne može lišiti svoje gotovine. Tako u praksi ostaje kao nadešenja razmlena robe.

Američani o našoj željeznici. „Washington Post“ prima vijest iz New Yorka, da je međunarodna željeznička komisija za Balkan proučila jednu osnovu za željeznicu, koja bi iz unutarnjosti Jugoslavije vodila na kotorski zaliv. Pukovnik Clarence S. Cox, jedan od američkih zastupnika u spomenutoj komisiji, vratio se je u Ameriku i izjavio je, da će ostvaranje ove željeznice olakšati riješenje političkih i gospodarskih problema Srednje Evrope. Zasnovana željeznica bila bi duga 300 km i pokazala bi pravu inženjersku vještinu, pošto bi se morao prokopati velik tunel kroz Dinarske alpe. Mnoge se američke banke i drugi zavodi zanimaju u veliko s osnovom ove željeznice.

Sadržaj ekonomskog ugovora sa Italijom. „Messaggero“ piše, da će se prilikom ustanovljavanja ekonomskog sporazuma izmedju Italije i Jugoslavije raditi u glavnom o ova tri pitanja: Da se priznaju prava poduzećima italijanskoga kapitala, koja već funkcioniraju na jugoslavenskom teritoriju, naročito u Dalmaciji; o posebnim olakšicama, koje će trebati dati italijanskoj inicijativi u Jugoslaviji; konačno da se zaključi jedan trgovачki ugovor na širokoj bazi sa pomorskim i bankarskim tendencijama da se razviju trgovački odnosi izmedju ove dvije zemlje. Jednom riječi da dodje do nečega, što bi sličilo ekonomskoj uniji.

Italijanska poduzeća, koja već rade u Dalmaciji, brojna su. Spomena su vrjedni ugljenokopi na P. omini, hidroelektrične centrale na Krki i Cetini, tvornice cementa oko Splita. Novi poslovi obuhvatali bi u glavnom gradnju željeznica i cesta, iskorišćivanje šuma u Sloveniji i vodne snage u Dalmaciji. Bojati se je samo, da već strana poduzeća nisu pokupila najbolja mjesta i iskoristila najbolje prilike. Što se tiče trgovačkih veza, to je može da izvozi u Italiju žito, svinje, duhan, a u Italija u stanju da opskrbljuje Jugoslaviju industrijskim produktima svake ruke, dok Jugoslavija prvom redu drvo iz Bosne i Hercegovine te Slavonije. Za sve ove poslove biti će potrebno, da se osnuju italijansko-jugoslavenske trgovačke komore, a jednako će trebati organizirati jednu italijansku i jednu jugoslavensku banku te urediti brzu pomorsku svezu.

RAZNE VIJESTI.

Bogatstvo Stare Srbije. „Jugoslav. Lloyd“ piše o bogatstvu Stare Srbije: Plodovito Kosovo polje i prizrenski okrug tvore nov industrijski kompleks, kojemu se obeća najbolja budućnost. Obilno bogatstvo blaga ne može se primjeriti gotovo ni kojim drugim oblastima naše domovine. Neogledne črede masu se Šar planinom in u prizrenskoj okolici. Industrijalna budućnost ove pokrajine leži u bogatstvu ruda. Veliki redovi koma nalaze se u odsjeku Suhe rijeke uz cestu, koja vodi iz Uroševca na Kosovom polju u Prizren. O Makedoniji i Staroj Srbiji još ćemo pisati u našem podlistku: „Iz maloga raste veliko“, kao što i u pojedinim člančićima i noticama i svraćati pažnju na ove vanredno bogate, a još zanezarene pokrajine.

POLITIČKI PREGLED

Apel na konstituante.

Prije dve godine, kad smo ostali kod koljevke Jugoslavije, u ratu tako željno očekivane, neizmjenno radovalo se je naše srce. Ispunjen bio je stoljetni sen o narodnom oslobodjenju i ujedinjenju i bili smo tvrdno uvjereni, da odmah počinje i za naš narod bolji život.

Ali čaša našeg troljenja još nije bila poplta do dna. Nakon kratkih presrećnih dana vidjeli smo, kakve se nama stavljaju zaprieke unutra i od izvan na put uređenja i konsolidacije naše države. Unutra ustaje so dvojbe radi poslanstva i budućnosti naše države, izvana ovog istog dana zatvorilo se je krug naših nevolja. Čim je naš zaštitnik Wilson ostavio pariške stidine, Sve je težilo za time, da naš jedva sedmičeni troičeni narod razbije opet na komade i da se uništi mlada jugoslavenska država.

Onda bila je početkom g. 1919 sazvanom privremenom narodnom predstavništvu zadato gigantsko nad sve važno zvanje da povuče skoro toneću se državu iz političkih i gospodarskih vrtloga.

Ali narod, čezneći za gradnjom i uredbom države, uzalud je očekivao iz Beograda rad snasavanja. Prošli su mjeseci i mjeseci ali narodno predstavništvo ostalo je tamo, gdje je bilo početkom. Ovo doba vjekovitih, permanentnih vladinih kriza, koje su se većinom rodile samo uslijed toga, pošto je jedna partijska grupa, bačena sa stolica i ispred jasli, rovarila protiv postojeće vlade tako dugo, da je opet sama došla na krmilo, što je propala grupa opet na isti način vraćala, — ovo tvori najžalosniji dio poviesti jugoslavenskog preporoda. Na taj način ni Narodna skupština, kad je i tako bila svuda svadla i intriga, nije moglo doći do obilnog rada.

Čim više je unutarnji i vanjski državni položaj zahtjevao rad, stipljivost i složnost tim više su rastle nevoljne spletke i intrige. Uslijed ovoga apsolutnog slijepog strankarstva i sebičnog ličnog boja, kada su bile partijske koristi i lične ambicije sve a državni ukupni interesi ništa, zašla je država na rob propasti, političke i gospodarske.

Posljedice ove izre bile su ova nezadovoljnost, ozorčenje, skupoća i na mnogim mjestima protudržavni pokret. Izguba Koruške, P. imoria! Ali dosta toga!

Konstituante! Na Tebe upiru se oči sviju slovena, razreda i staleža doma na i jugoslavenskih senzacija gladnog inozemstva! Ako i Ti odrečeš, onda postane Jugoslavija domena tuđih država, a u prvom redu italijanska kolonija.

Konstituante! Ti si pozvana; ne da opereš grijeh prve narodne skupštine, nego da popraviš

i spasiš, što se još može spasiti. Državi valja dati ustavne temelje i trajnu tvrdnu podlogu, da se već jedanputa može početi i razvijati mirni, blagodatni i plodonosni život na političkom, gospodarskom i kulturnom polju.

Zato, gospodo poslanici, očekuje od Vas narod nestrpljivo plemenitost, složnost, požrtvovanje i nesebičnost, da možete ispuniti iz njegovih ruka dne 28. novembra primljenu nacionalnu i političko-gospodarsku zadaću!

Izbori u konstituantu.

Već u ponedjeljak ujutro mogla se je iz vještaja raznih izbornih mjesta Jugoslavije sabrati približna slika, koju će pokazati konstituanta u budućim mjesecima. Pestra slika radikalaca, demokrata, Radičeve stranke, komunisti, seljačkih stranaka, socijalnih demokrata, muslimana itd. Izabranih je dosada, kako se cijeni u našim dnevnim novinama 95 radikala, 96 demokrata, 46 Radičevih seljaka, 51 komunisti, 42 seljačke stranke, 24 slovenske pučke kao i pučke stranke, 10 socialista itd. Nadajmo se, da će nam nova skupština, prvi sabor narodovih poslanika, dati sve adovoljujuću modernu ustavu.

CIJENE ZADNJE SEDMICE

LOMAČI TRG.

Zagreb. Rio kava 56, Santos kava št. I 65, kuba kava ff. 85, sladak v kockah 68, kristalni 61, riž la 30, II, 28, Peko aronge čaj 110, So-chong 100, vse v kronah za kg.

Novi Sad. Cena pšenici naglo naraste ter znaša 990—1000 K, oves notia 300 K. V Vojvodini cene žitu stalno visoke, Izvoz stagnira zaradi pomanjkanja vagonov in nizkega stanja plovnih rek, zlasti pa zaradi visokih cen devizama na svetovnem tržišču. v notranjosti se dobil pšenica po 930—950 K za 100 kg. Živahno povpraševanje po činkvintinu, ki se kupuje na račun domaćih mlinov.

Cena stajerskim jabolkam, ki jih je okrog 200 vagonov kupila Nemčija, se giblje za funt med 1.30 in 1.40 K.

SVETOVNI TRG.

London. Cene padajo. Koruza La plata 52 do 56 sh za kvarter, bombaž američanski fully middling 13.91 d za funt, egipčanski 33 d za funt, Baker standard je padel za 37 sh in 6 d za tona na 81 Strl. 7 sh 6 d. Laneno olje je padlo za 25 do 35 Strl. 10 sh.

BURZE

Številke v oklepajih značijo najvišji in najnižji kurz v pretečenem tednu. Zadnja notica iz oklepaja.

Zagreb. Deviza: Berlin 195—200 (185—190, 195—200); Milan 512—514, (508—510, 512—514); New York 139, (128—132); Praga 164—165, (157—158, 166—168); Dunaj 27.25, (26.60—27.15, 27.75).

Valute: Dolarji 136—138.50, (128—128.50, 136 do 138.50); Avstr. krone 28—29, (28—29, 29—31); Češke krone 160—165, (155—160, 165—168); Marke 200—206, (188—190, 200—206); Lire 504—508, (500, 510).

Efektii: d — denar, b — blago. Hrvatska eskomptna 1540 d, 1550 b, (b 1550, 1608); Jadranska banka 1800 d, 1900 b, (b 1900, 2000); Jugoslovenska banka 620 d, 625 b, (b 625, 635); Ljubljanska kreditna 900 d, 980 b, (b 980, 990); Narodna banka 655 d, 665 b, (b 660, 666); Praštediona 9000 d, 9050 b, (b 9050, 9100); Narodna šum. ind. 810 d, 825 b, (b 825, 860); Gutman —, (b 1700, 1800); Ljublj. stroj. tov. —, (b 900, 900).

Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani je izdala

Jugoslovenski skladni koledar za leto 1921. z nekimi številkami za pisarne, gostilne in druge lokale. Prodajna cena znaša do novega leta 30 K, do novem letu pa se bo priračunala 20% dražinska doklada in se bo cena radi tega povišala na 36 K.

Žepni koledarček za leto 1921. v prikupljivi žepni obliki. Do novega leta stane 12 K.

Srpska početnica, sestavlja I. T., cena 12 K. Pripočamo toplo to početnico tako šoli, kakor samouku. Razdeljena je v štiri poglavja: Uvod, slova, naglas in narečja, cirilica s početnimi vajami in razlago, opazkami in slovarčkom. Na slovenskem književnem trgu ni nobene bolj primerne početnice za pouk s bohrvaškega jezika.

DOŠLE NOVINE.

U zamjenu za naš list primili smo slijedeće novine: „Trgovac“, Zagreb; „Sloboda“, Zagreb; „Merkur“, Subotica; „Napredak“, Niš; „Obrtnički Vijestnik“, Zagreb; „Nova Doba“, Celje; „Ptujski list“, Ptui; „Brodске Novine“, Brod; „Naš Glas“, Ljubljana. Iz novina, došlih nama prošle sedmice, u današnjem broju smo pripočeli noticu: „Ured za pomaganje obrta u kraljevini SHS.“

Jugoslovenski poslovni koledar

za leto 1921. II letnik je izšel u obliku tvrdo vezane knjige 17x22 cm. Za vsak posamezen dan leta ima 6x15 cm zapisovalnega prostora na prvovrstnem papirju. Naroča se ga pri „Založništvu jugosl. poslovnega koledarja, Ljubljana, na Bregu št. 20“ in stane pri založništvu 20 K. po pošti 22 K, u knjigarnah 30 K. Koledar je potreban pripomoček za vsako pisarno

REKLAMA

„Deutsche Export-Revue“ je prinašala pred leti celo vrsto člankov o organizaciji eksporta in pravi značajno o američanskoj reklami sledeće: „Povsod na svetu, kjer se da kaj napraviti, kjer se otvori vrata konjunkturi, se prikaželo zastopniki američanske industrije, priredijo znano, velikansko reklamo in uzotvijo, na kak način bi bilo mogoće vzbuditi potrebu in povpraševanje po američanskom fabrikatu. Ali bi bilo mogoće američanske čevlje u tako ogromnih množinah prodati po vsem svetu, če se ne bi američanski fabrikanti zadovoljili s posredovalno trgovino eksporterja? U vseh mestih Evrope so otvorili svoje prodajalnice: američanske trgovine čevljev kažejo, kako je treba delati?“ „Ali smo mi že kdaj premišlevali na kak način naj skušamo uzeti celo vrsto svojih produktov vsaj po našoj državi? Ne našim trgovcem in industrijcem je mnogokrat žal za „stran vrženi“ denar za reklamo, kakor se premnogu izražalo. Pri tem pa ne pomislijo da stalno inseriranje stalno ponužanje sveleka blaga, stalno vzbujanje po inseriranem produktu končno mora prinesti le zaslužek. En primer samo: U svakom listu dnevniku, na istem mestu se nahajaloča notica: „Dober dan in nikakih bolečin ne bodete imeli če unorabiate Fellerjev Elza Fluid in Elza kroglice“ je gotovo skoro vsakomur znana. Iz številneza in že dolgo časa ponavljajoćeva inseriranja sklepamo, da se g. Fellerju vse to dobro izplaća.

PITANJA I ODGOVORI

ABC Praga. U Jugoslaviji ni take tvornice, zato bi bilo dobro ustanoviti kaj podobnoga

S Č. v K. Izročite zadevo svojemu pravnomu zastopniku. Družba take trgovine ne more voditi oseba ki ni izučena

Brač. More biti kolekovano.

Stiska. Inserirajte, dobite sigurno službu, saj nekateri naši trgovci tako brez potrebe išćeju moći u tužini. Zakaj, ne vemo!

P—r v D. Črnilo mora nekaj mesecev stati, da postane res dobro.

Solidno. Obrnite se na tukajšne lesne tvrdke u pr. „Sava“, „Panonija“.

Inozemstvo. Ni treba naroćiti u tužini, preglejte inserate u „J. Borzi“.

J. B. Odgovor pismeno.

Vsled pomanjkanja prostora smo primorani izpustiti podlistek. Cenj. čitatelji naj nam oprostijo, prihodnjić bomo ugodili bolj u polni meri njihovim željam.

Na novo vpisane firme in izpremembe pri že vpisanih.

Izvlaček iz „Uradnega lista“.

„Posojilnica za trgovce in obrtnike u sodnem okraju Kočevje, r. z. z o. z.“ Obratni predmet: pospeševanje gospodarskega položaja članov, dovoljevanje posojil, ustanavljanje obrtnih, obratnih zadrug, zalog, produkcijskih in tvorniških zadrug, podpiranje na izboljšavo plaćilnih razmer svojih članov. (U. l. št. 130. 13. novembra 1920. F. 39/20, zadr. II. 285/1. — upis u zadr. reg. 21. septembra 1920.)

(Izvadak iz „Narodnih Novin“.)

S. Cepelja, trgovina manufakturnom in galanterijskom robom u Zagrebu. (N. N., b. 260., 15. XI. 1920. — b. 27593. gr. R/1024. — 1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

„Jugoslovenski serum-zavod“ d. d. (N. N., b. 260. 15. XI. 1920. b. 28525 gr. R/1471 — 1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

Ivan Kralj i sinovi, trgovina gradjevno-tehničkog i gorivog drva na veliko u Zagrebu. (N. N., b. 260. 15/XI. 1920. — b. 28569 gr. R/1498—1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

Binder i Polgar, trgovina i piljene mehkoga i tvrdoga drveta kao i prodaja istoga na veliko i malo u Zagrebu. (N. N., b. 260., 10. XI. 1920. — b. 23024. gr. R/275 — 1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

Mihajlo Guttman, trgovina mješovite robe te otpremni posao za prevoz robe i osoba u Samboru. (N. N., b. 260., 15. XI. 1920. — b. 28177. gr. T/1550. — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 22. listopada 1920.)

„Gospodarsko društvo kao zadruga u Klanjcu“ sa sjedištem u Klanjcu. (N. N., b. 260., 15. XI. 1920. — b. 4014 gr. 1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

„Kozumna zadruga javnih namještenika, mjesta Kotora Gospić.“ sa ogranićenim jamstvom. (N. N., b. 260., — 15. XI. 1920. — b. 5656. gr. R/ 203. — 1920. — upis u trg. reg. 22. listopada 1920.)

Marija Winder, trgovina sajemske i galanterijske robe sa nastanom u Karlovcu. (N. N., b. 261. 16. XI. 1920. — b. 17327 gr. R/ 585 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 27. listopada 1920.)

Gjuro Majdak, trgovina mješovite robe u Zagrebu. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 26060 gr. R/955 — 1920. — upis u trg. reg. 7. listopada 1920.)

Trgovina zemaljskim proizvodima Rogović K. D. u Statini. Društvo bavi se trgovanjem sa zemaljskim proizvodima. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 7609 gr. R/ 311. 1920. — upis u trg. reg. 13. ruina 1920.)

Šandor Kohn, limarska radnja i trgovina kuhinjskog posudja u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12620. gr. R/565 — 1920. upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 23. listopada 1920.)

Marko Reich, trgovina manufakturne in mješovite robe u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12711. gr. R/596 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 29. oktobra 1920.)

Ernestina Mahler, trgovina mješovite robe u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12275. gr. R/577 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 23. oktobra 1920.)

Lavoslav Mayer, trgovina kožom u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12140. gr. R/572 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 23. oktobra 1920.)

Milan Magdić, trgovina mješovitim robom u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12482. gr. R/571 — 1920. — upis u trg. reg. za inokosne tvrtke 23. oktobra 1920.)

Simo Belac i drug, trgovina mješovitim robom u Brodu n/S. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 12617. gr. R/582 — 1920. — upis u trg. reg. 22. oktobra 1920.)

Martin Scherer i sin, trgovina mješovitim robom u Zemunu. (N. N., b. 261., 16. XI. 1920. — b. 10860. gr. R/493 — 1920. — upis u trg. reg. 5. oktobra 1920.)

Grubić i Drobac, trgovina Admiral laštila za cipele i masti za podove na veliko u Zagrebu. (N. N., b. 263., 18. XI. 1920. — b. 28781. gr. R/1160 — 1920. — upis u trg. reg. 28. listopada 1920.)

AUTOMOBILE KOLESA ~~MAKIN~~ MOTOCIKLE VSO OPREMO J. GOREC GARAZA & DELAVNICA LJUBLJANA GOSPOSVETSKA 14 VEGOVA UL. ŠT. 8

DOPISE SPREJEMA IN PISMENA POJASNILA
DAJE ANONČNA EKSPEDICIJA AL. MATELIČ
LJUBLJANA V NASLEDNJIH ZADEVAH:

Moška damska sukrja podložena s kožuho-
vino se ceno proda.

Stari ilustrirani časopisi kot „Leipziger Illu-
strirte Zeitung“, „Jugend“ i. dr. letniki 1910-
1920 se kupijo. (Navedba cene.)

Amerikance kupi rudnik, premogokop, ob-
širne gozdove, industrijsko podjetje ali kaj ena-
kega. Ponudbe naj bodo opremljene z točnimi
opisi ev. proračuni, kopijami načrtov itd.

Volna, lepa očiščena (2000 kg) od banatskih
ovc se takoj proda.

10 Remington pisalnih strojev z nevidno pi-
savo, model priznana prvovrstne znamke po
K 4.500— na prodaj.

Zastupnike u Beogradu traži tvornica u Slo-
veniji.

Bukovo ožje 10 vagonov na prodaj.
L.s za izvoz na prodaj. Išče se trgovska
zveza s solidno firmo.

Nujno rabimo naslove tovarn in tvrdk, ki bi
dobavljale:

coklje,
ohtarje, lipove kipe,
žeblice, vlijake, železne polfabrikate.

Več zajčjih, lisčjih in polhovih kož (ustro-
jenih) se kupi.

Zamenja se hiša s posestvom eno uro od
Vrbskega jezera (zona A), ki obsega: vrt, njivo,
travnike, mal gozd, hišo z gostilno (salon), sta-
novanje 5 sob, trgovski lokal, skladišče, kleti, le-
denice, hleve in še druge prostore, in sicer za
ravnotako v Jugoslaviji. Evtl. prodajna cena ju-
gosl. K 160.000.—

Več strojevisk, stenografsk in pisarniških mo-
či bi želelo stopiti v službo.

Kod naručbe se blagoizvo-
lite opozivati na „Jugosla-
vensko borzo“.

Klobuke, moške in žen-
ske, sprejema v popravilo
ter iste prekroji v najmo-
dernejše oblike tovarna
FR. CERAR, Stob, pošta
Domžale pri Ljubljani.

Modni atelje za
dame in gospode
Ivan Bizjak
Celje, Prešernova 11

Trgovina z urami in zlatino
P. ČUDEN, Ljubljana, Prešer-
nova ul. 1.

Toman & Reich, Maribor

trg vina z galanterijsk.
blagom, Gosposka ul 38
priporoča: pisemski pa-
pir, cigaretni papir, stek-
leni in šmigel-papir,
krema za čevlje, klju-
čavnice za potne košare
i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Albert Matijević
odpremništvo.
Zagreb, Gajeva ul.
55. Telefon 22-73.

Prvovrsne tamburice
izradjuje tvornica M. Jakić
Gušče - Sisak.

Oferiram vsako množino
**stolčene, lepe bele
sicilijanske soli.**

Ponudbe na

Leopold Grünfeld,
Ljubljana, Prisojna ulica 1.

Nekoliko sto hektolitrov

vina

lastnega pridelka leta 1917, 1918, 1919,
1920 v izvrstni kakovosti, tudi sortirano,
ima na prodaj vinogradar FRANC MI-
HELIČ, Zavrče pri Ptujju.

Inserate

za vse

**tuzemske in ino-
zemske časopise**

sprejema

Anončna ekspedicijska Al. Matelič,
Ljubljana, Kongresni trg 3.

ELEKTROS

URED ZA ELEKTRIČNU
INDUSTRIJU I POGON

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ul. 8

Telefon interurb. 3-31 - Brzjavlj.: „Elektronovak“ Zagreb

UREDJUJE: Električne centale i sve vrste po-
gona za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

Splitdorf-magneti in vžigalne sveče

(Zündkerzen) so najtrpežnejši in so
se v svetovni vojni najbolj obnesli.
EXPORT V VSE DEŽELE.

Splitdorf Electrical Co. Newark, N. J.
Samter Division, 1466 Michigan Ave, Chicago -- America.

Hedžet & Koritnik, Ljubljana

Veletrgovina manufakturnega blaga — Frančiškanska ulica šte. 4.

Dobiva ponajveč iz Anglije v
velikih množinah raznovrstno
volneno, modno in perilno blago.
Telefon interurban šte. 75.

TOMAN & REICH

Maribor, Gosposka ul. 38, Tel. 386.

trgovina galanterijskom robom na veliko

nudja uz znatno snižene cijene: Cigaretni papir i tuljčice
marke „ALTESE“, čistilo i laštilo za cipele marke „FOX“,
Kalodont, razni pisači papir, ključavnice za košare te
raznu drugu galanterijsku robu.

BALKAN
SPEDICIA-SKLADIŠTA

LUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
TRST-WIEN

JURJEVO

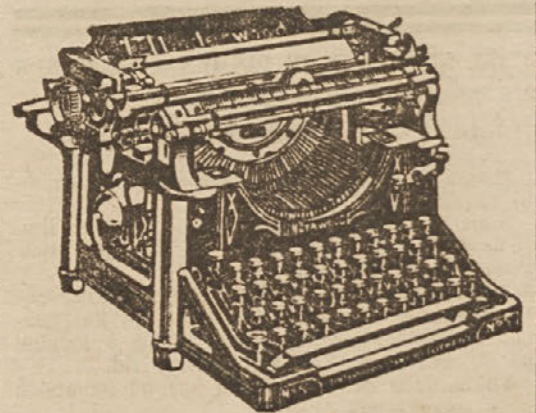
terpentinsko
 čistilo za čevlje
 razpošilja
 glavna zaloga

M. Trebar — Ljubljana
 Sv. Petra cesta 6. Telef. 539.

Reklama je zlato!

Stavbeni in galant. klepar
PETER ŽITNIK
 LJUBLJANA, POLJANSKI NASIP.

Najidealniji ameriški pisalni stroj
UNDERWOOD

dobije se odmah kod
THE REX CO., Ljubljana
 Gradišče štev. 10 Gradišče štev. 10.
 Kod večih naročb popust.

„BALKAN“ delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Poziv na subskripcijo.

Zaradi državno političnih odnošajev, nastalih po razpadu stare Avstrije, je prešel sedež trgovske, spedijske in komisijske delniške družbe „BALKAN“ s sedežem v Trstu v območje tuje države kar je povzročalo poslovanju njenih podružnic v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Wenu, katero se je zlasti v zadnjih časih skoro potrojilo, nepremostljive težkoče. Ustanovila se je vsled tega z dovoljenjem ministrstva za trgovino in industrijo z dne 15. septembra 1920, VI. št. 2419, nova delniška družba pod imenom

„Balkan“, delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani

s sedežem v Ljubljani, katere namen je prevzem podružnic stare delniške družbe „Balkan“ v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Wenu z vsemi aktivni in pasivi glasom bilance z dne 30. junija 1920.

Nova družba opusti trgovske oddelke stare družbe ter razširi in osredotoči svoje poslovanje izključno le na spedijske in transportne posle vseh vrst. Bavila se bo s posredovanjem pri ocarinanju, z vskladiščenjem raznovrstnega blaga, z železniškimi in carinskimi reklamacijami itd.

Nova družba prevzame tudi ves delež stare družbe pri I. ljubljanskem javnem skladišču, ki je danes največje in edino te vrste v vsej Jugoslaviji, z vsemi aktivni in pasivi vred.

Delniška glavica znaša K 4.000.000, ki je razdeljena na 10.000 komadov delnic v nominalni vrednosti po K 400 ali din. 100, glasečih se na donosca. Ta delniška glavica se sme po sklepu občnega zbora brez nadaljnega oblastvenega dovoljenja zvišati na K 24.000.000 ali din 6.000.000.

Za sedaj se izda 10.000 komadov delnic po nominalu K 400 ali din. 100 pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanjim delničarjem trgovske, spedijske in komisijske delniške družbe „Balkan“, s sedežem v Trstu, se prepušča 7.500 komadov delnic v skupni vrednosti K 3.000.000, t. j. za vsako staro delnico ena nova po nominalni vrednosti K 400 ali din. 100 plus 5%, obresti, računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila, katere se imajo ob prijavi opcije takoj polno vplačati.

V to svrhu je potrebno, da izvršijo imejtelji delnic spedijsko pravo ter položijo svoje delnice pri spodaj označenih subskripcijskih mestih, da se na njih označi izvršitev prava opcije.

2. Ostalih 2.500 komadov delnic v skupnem nominalu K 1.000.000 se stavlja na javno subskripcijo po emisijskem kurzu K 900 ali din. 225 plus 5% obresti, računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila, katere so takoj pri podpisu polno vplačljive.

3. Rok za izvršitev prava opcije in podpis novih delnic se prične s 5. decembrom in traja do inkl. 20. decembra 1920.

4. Ustanovitelji si pridržijo pravico repartitije delnic v roku do 20. januarja 1921. Subskribenti imajo pravico z dnem 21. januarja 1921 dvigniti vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

5. Delničarji participirajo na čistem dobičku počenši od 1. julija 1920.

6. Kurzni dobiček (agio), ki se doseže pri emisijskem kurzu, gre po odbitku emisijskih stroškov in pristojbin v korist rezervnega zaklada družbe.

7. Delnice se bodo izdajale v komadih po 1, 25, 50 in 100 delnic. Začasno se bodo izdajala potrdila o dodeljenih delnicah, katere potrdila se bodo kasneje zamenjala za delnice družbe.

8. Subskripcijska mesta so: Jadranska banka v Trstu, Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Zagrebu in Beogradu.

Ljubljana, dne 22. novembra 1920.

Jadranska banka, podružnica Ljubljana: Avgust Praprotnik, ravnatelj Jadranske banke; Ante Bogdanovič, veletržec v Trstu; Alojzij Lilleg, veletržec v Ljubljani; Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani; J. N. Šoštarčič, veletržec v Mariboru.